

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Istorie Medievală, Premodernă și Istoria Artei
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Istoria artei

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istoria artei în România (I) – Ev mediu și Renaștere						
2.2 Titularul activităților de curs	Ioana Rus-Cacovean						
2.3 Titularul activităților de seminar	Ioana Rus-Cacovean						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	4	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	5	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	3
3.4 Total ore din planul de învățământ	98	Din care: 3.5 curs	56	3.6 seminar/laborator	42
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					0,5
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					1
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					0,5
Tutoriat					
Examinări					
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	28				
3.8 Total ore pe semestru	126				
3.9 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu calculator și videoproiector
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu calculator și videoproiector

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Regăsirea informației despre trecutul istoric. • Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor. • Prezentarea orală și scrisă, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate. • Utilizarea adecvată a limbajului de specialitate al istoriei artei, a termenilor tehnici și a conceptelor de bază din domeniul istoriei artelor. • Integrarea profesională în instituții muzeale, de cultură și de gestionare a patrimoniului cultural etc. • Elaborarea de proiecte curatoriale sau editoriale în domeniu, proiectarea și realizarea de expoziții și alte activități muzeale.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului. • Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup și de muncă eficientă în echipă, cu asumarea de roluri diverse. • Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea fenomenelor artistice majore din România desfășurate în secolele XII-XVI.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea evoluției fenomenului artistic urmărind acele curente și mișcări ce au determinat schimbări profunde. • Înțelegerea legăturilor și influențelor provenite din Apus și Răsărit. • Înțelegerea acestor mișcări și curente în relație cu evoluția societății. • Studiarea de surse vizuale, scrise sau complementare, de altă natură, pentru înțelegerea fenomenelor artistice.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Curs introductiv. Evul mediu timpuriu pe teritoriul de azi al României. Cadru istoric, politic, social, artistic. Monumente anterioare venirii coloniștilor în Transilvania.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
2. Nașterea stilului romanic în arhitectura transilvăneană.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
3. Arhitectura romanică transilvăneană în mediul	Prelegerea participativă,	

ecleziastic: șantierele săsești și cele influențate de Ungaria de vest.	expunerea, exemplificarea, dezbateră	
4. Romanicul în artele figurative.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
5. Arhitectura gotică în Transilvania. Cârța și influența sa. Arhitectura ecleziastică și monastică în spațiul urban.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
6. Arhitectura cu rol defensiv în evul mediu matur: cetăți de refugiu, incintele așezărilor urbane și extraurbane, reședințe.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
7. Plastica sculpturală figurativă în goticul transilvănean.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
8. Pictura gotică în Transilvania.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
9. Apariția și formele de manifestare ale renașterii în Transilvania. Arhitectura și fortificarea bisericilor, incintele urbane.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
10. Renașterea în arhitectura laică, reședințele urbane și extraurbane din Transilvania.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
11. Sculptura și piese de mobilier renașcentist din Transilvania.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
12. Pictura renașcentistă în mediul ecleziastic și laic din Transilvania.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
13. Manifestările artistice ale vremii în spațiul extracarpatic I. Țara Românească.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
14. Manifestările artistice ale vremii în spațiul extracarpatic II. Moldova.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	

Bibliografie obligatorie:

- CURINSCHI VORONA, GHEORGHE: *Istoria arhitecturii în România*. București: Editura Tehnică, 1981, pp. 49-229. (B.C.U., B.I.A., B.I.M.)
- DRĂGUȚ, VASILE: *Arta gotică în România*. București, 1979. (B.C.U.)
- FABINI, HERMANN: *Universul cetăților bisericesti din Transilvania*. Sibiu, 2009. (B.C.U.)
- IONESCU, GRIGORE: *Istoria arhitecturii în România*, București, 1963, vol. I. (B.C.U.)
- PORUMB MARIUS, CHIRIAC AUREL (coord.): *Arta românească – arta europeană, centenar Virgil Vătășianu*. Oradea, 2002. (B.I.A.)
- SEBESTYÉN G. – SEBESTYÉN V.: *Arhitectura Renașterii în Transilvania*. București, 1963. (B.C.U.)
- SEBESTYÉN, GH.: *O pagină din istoria arhitecturii României, Renașterea*. București, 1987. (B.C.U.)
- VĂTĂȘIANU, VIRGIL: *Istoria artei feudale în Țările Române*, vol. I. București, 1959. (B.C.U., B.I.M.)

Bibliografie opțională:

- *Enciclopedia virtuală maghiară din România*, <http://enciclopedie.referinte.transindex.ro/>
- *Medievistica*, <http://medievistica.ro/>

8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
1. Curs introductiv. Evul mediu timpuriu pe teritoriul de azi al României. Cadru istoric, politic, social, artistic. Monumente anterioare venirii coloniștilor în Transilvania.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	Pe parcursul semestrului se va realiza o excursie de studiu și documentare pe ruta Cluj - Sibiu - Sighișoara
2. Nașterea stilului romanic în arhitectura transilvăneană.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
3. Arhitectura romanică transilvăneană în mediul ecleziastic: șantierul săsești și cele influențate de Ungaria de vest.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
4. Romanicul în artele figurative.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
5. Arhitectura gotică în Transilvania. Cârța și influența sa. Arhitectura ecleziastică și monastică în spațiul urban.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	Vizitarea actualei Mănăstiri Franciscane și Biserica Sfântul Mihail din Cluj
6. Arhitectura cu rol defensiv în evul mediu matur: cetăți de refugiu, incintele așezărilor urbane și extraurbane, reședințe.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
7. Plastica sculpturală figurativă în goticul transilvănean.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
8. Pictura gotică în Transilvania.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
9. Apariția și formele de manifestare ale renașterii în Transilvania. Arhitectura și fortificarea bisericilor, incintele urbane.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	Vizitarea Turnului Croitorilor din Cluj
10. Renașterea în arhitectura laică, reședințele urbane și extraurbane din Transilvania.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
11. Sculptura și piese de mobilier renașcentist din Transilvania.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	Vizitarea Bisericii Reformate din Cluj
12. Pictura renașcentistă în mediul ecleziastic și laic din Transilvania.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
13. Manifestările artistice ale vremii în spațiul extracarpatic I. Țara Românească.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
14. Manifestările artistice ale vremii în spațiul extracarpatic II. Moldova.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	

Bibliografie seminar:

- ANGHEL, GHEORGHE: *Cetăți medievale din Transilvania*. București: Editura Meridiane, 1972, pp. 108-142. (B.C.U., B.I.A.)
- ARION, GHEORGHE: *Sculptura gotică din Transilvania*. Cluj, 1974. (B.C.U.)
- BALOGH, JOLÁN: „A késő gótikus es a renaissancekor művészete”, în *Magyar művelődéstörténet*, II, f.1. f.a. (B.C.U)

- IDEM: *Az erdélyi renaissance, I (1460 – 1541)*. Cluj, 1943. (B.C.U.)
- BALȘ, GHEORGHE: „Bisericile lui Ștefan cel Mare”, în *Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice*, 1925. (B.C.U.)
- BĂLDESCU, IRINA: *Transilvania Medievală. Topografie și norme juridice ale cetăților Sibiu, Bistrița, Brașov*. Cluj: Editura Simetria, 2012. (B.I.A., B.I.M.)
- BELDIE, MARIANA: *Considerații asupra începuturilor orașului Mediaș oglindite în evoluția bisericii Sfânta Margareta*. Typoskript, 1973.
- BUSUIOC-VON HASSELBACH, DAN NICOLAE: *Mănăstirea cisterciană Cârța în secolul al XIII-lea: contribuții la istoria Țării Făgărașului în evul mediu timpuriu*. Cluj-Napoca, 1998. (B.C.U.)
- CHIHAIA, PAVEL: *Artă medievală, I. Monumente din cetățile de scaun ale Țării Românești*. București, 1998. (B.C.U.)
- IDEM: *Artă medievală, III. Țara Românească între Bizanț și Occident*. București, 1998. (B.C.U.)
- IDEM: *Artă medievală, IV. Căutări în orizontul timpului*. București, 1998. (B.C.U.)
- CURINSCHI VORONA, GHEORGHE: *Istoria arhitecturii în România*. București: Editura Tehnică, 1981, pp. 49-229. (B.C.U., B.I.A., B.I.M.)
- DRĂGUȚ, VASILE: *Arta gotică în România*. București, 1979. (B.C.U., B.I.A.)
- IDEM: *Pagini de veche artă românească*. București, 1970-1981, vol. I-IV. (B.C.U.)
- FABINI, HERMANN: *Sibiul gotic*. București, 1982. (B.C.U.)
- IDEM: *The church - fortresses of the Transylvanian Saxons*. Sibiu, 2010. (B.C.U.)
- IDEM: *Universul cetăților bisericesti din Transilvania*. Sibiu, 2009. (B.C.U.)
- FABRITIUS – DANCU, JULIANA: „Cetăți țărănești săsești din Transilvania”, în *Revista Transilvania*. Sibiu, 1980. (B.C.U.)
- GHEORGHIU, TEODOR OCTAVIAN: *Cetățile orașelor. Apărarea urbană în centrul și estul Europei în evul mediu*. București: Editura Simetria, 2000. (B.C.U.)
- IONESCU, GRIGORE: *Istoria arhitecturii în România*, București, 1963, vol. I. (B.C.U.)
- KOVÁCS ANDRÁS (coord.): *Clujul Renascentist*. Cluj-Napoca: Idea Print - Gloria, 2008. (B.C.U.)
- MÂNDRESCU, GHEORGHE: *Arhitectura în stil Renaștere la Bistrița*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 1999. (B.C.U., B.I.A.)
- IDEM: „Mobilier în stil Renaștere din primele două decenii ale secolului al XVI-lea în biserica evanghelică din Bistrița”, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai*. Cluj-Napoca, 2006. (B.C.U.)
- MOISESCU, CRISTIAN: *Arhitectura românească veche*. București, 2001, vol. I. (B.C.U.)
- NICOLESCU, CORINA: *Case, conace și palate vechi românești*. București, 1979. (B.C.U.)
- NIEDERMAIER, PAUL: „Dezvoltarea urbanistică și arhitectonică a unor orașe transilvănene din secolul al XII-lea până în secolul al XVI-lea”, în *Studii de istoria naționalității germane și a înfrățirii ei cu națiunea română*. București, 1976, I, pp. 115-206. (B.C.U.)
- POPA, CORINA: „Biserici sală gotice, în nordul Transilvaniei”, în *Pagini de veche artă românească*. București, 1981, IV. (B.C.U.)
- PORUMB MARIUS, CHIRIAC AUREL (coord.): *Arta românească – arta europeană, centenar Virgil Vătășianu*. Oradea, 2002. (B.I.A.)
- RUSU, ADRIAN ANDREI (coord.): *Dicționarul mănăstirilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș*. Cluj-Napoca, 2000. (B.I.M.)
- IDEM: *Castelarea carpatică*, Cluj-Napoca, 2005. (B.C.U., B.I.M.)
- SALONTAI, MIHAELA SANDA: „Biserici medievale ale ordinelor cerșetore din Transilvania”, în MARIUS PORUMB, AUREL CHIRIAC (coord.), *Arta românească – arta europeană, centenar Virgil Vătășianu*. Oradea, 2002. (B.I.A.)
- IDEM: *Mănăstiri dominicane din Transilvania*. Cluj-Napoca, 2002. (B.C.U.)
- SEBESTYÉN G. – SEBESTYÉN V.: *Arhitectura Renașterii în Transilvania*. București, 1963. (B.C.U.)
- SEBESTYÉN, GH.: *O pagină din istoria arhitecturii României, Renașterea*. București, 1987. (B.C.U.)
- VĂTĂȘIANU, VIRGIL: *Istoria artei feudale în Țările Române*, vol. I. București, 1959. (B.C.U., B.I.M.)
- IDEM: *Studii de artă veche românească și universală*. București, 1987. (B.C.U.)
- VOITEC-DORDEA, MIRA: *Reflexe gotice în arhitectura Moldovei*. București, 1976. (B.C.U.)

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul este în concordanță cu programa centrelor similare din țară și străinătate.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea și înțelegerea fenomenelor artistice majore din România desfășurate în secolele XII-XVI și legătura acestora cu contextul european apusean.	Examen oral	50%
10.5 Seminar	Analizarea unor surse vizuale, scrise sau complementare, de altă natură, pentru înțelegerea fenomenelor artistice.	Examen oral	25%
	Elaborarea, tehnoredactarea în format electronic și prezentarea unei documentări pe o temă dată, în condiții de limită de timp și dimensiuni.	Lucrare scrisă	25%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none">• Descrierea, analiza și interpretarea corectă a unei surse vizuale sau materiale (monumente, lucrări de artă, artefacte și fenomene artistice), cu integrarea unei abordări folosind concepte și metode consacrate din istoria artei sau a unei științe sociale sau umaniste alta decât istoria artei.			